

Załącznik 1a do Regulaminu Praktyk

Program praktyk zawodowych na kierunku historia (studia pierwszego stopnia)

Moduł specjalnościowy: Nauczanie historii i promocja dziejów ojczystych prowadzonym na Wydziale Humanistycznym w Instytucie Historii Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach

I. Postanowienia ogólne

1. Program dotyczy studiów stacjonarnych pierwszego stopnia na kierunku historia.
2. Praktyki zawodowe na kierunku historia realizowane są zgodnie z modulem specjalnościowym.
3. Praktyki zawodowe na kierunku historia na module specjalnościowym Nauczanie historii i promocja dziejów ojczystych są zgodne z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. 2019, poz. 1450);
4. Praktyki zawodowe na studiach pierwszego stopnia na kierunku historia stanowią integralną część programu studiów.
5. Odbycie przez studenta praktyki zawodowej stanowi podstawę zaliczenia właściwego semestru i roku studiów.

II. Cele i zadania praktyki zawodowej

1. Zasadniczym celem praktyk zawodowych na kierunku historia na module specjalnościowym Nauczanie historii i promocja dziejów ojczystych jest:
  - a) poszerzenie nabytej w trakcie studiów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych o aspekt praktyczny. Istotne jest skonfrontowanie ich z rzeczywistością dydaktyczną, wychowawczą, opiekuńczą, pod kątem przyszłej pracy zawodowej.
  - b) wieloaspektowe poznanie różnych instytucji i sposobów ich funkcjonowania. Ich spostrzeżenia powinny dotyczyć funkcji placówki, stosowanych metod pracy i procedur organizacyjnych.

Studenci powinni zdobyć doświadczenie w samodzielnym i zespołowym wykonywaniu obowiązków zawodowych oraz nabyć umiejętność analizy własnych działań.

- c) zapoznanie z organizacją pracy szkoły podstawowej, warsztatem pracy nauczyciela, formami i metodami nauczania i wychowania oraz umożliwienie studentowi kształtowania i rozwoju umiejętności dydaktyczno-wychowawczych w bezpośrednim kontakcie z uczniami, a także weryfikacji własnych predyspozycji do wykonywania zawodu nauczyciela.
2. Ogólne cele praktyk zawodowych:
    - 1) poznanie specyfiki zawodu nauczyciela szkoły podstawowej;
    - 2) stwarzanie warunków do rozwijania gotowości do podjęcia roli nauczyciela;
    - 3) przygotowanie do efektywnego organizowania własnego warsztatu nauczycielskiego;
    - 4) świadome budowanie relacji z uczniami, ich rodzicami lub opiekunami oraz ze współpracownikami;
    - 5) wdrożenie innowacyjności w pracy nauczyciela, w zakresie dotyczącym indywidualizacji procesu nauczania uwzględniającej zróżnicowanie potrzeb edukacyjnych uczniów, wspieranie ich wszechstronnego rozwoju, ich aktywności i uczestnictwa w procesie kształcenia, wychowania oraz w życiu społecznym i kulturalnym.

III. Efekty uczenia się i ich weryfikacja

1. Rezultatem praktyk będzie osiągnięcie przez studenta efektów uczenia się określonych w programie studiów dla kierunku historia, w specjalności Nauczanie historii i promocja dziejów ojczystych.
2. Efekty uczenia wynikają z programu studiów na kierunku historia, na module specjalnościowym Nauczanie historii i promocja dziejów ojczystych i są zgodne z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. 2019, poz. 1450);
3. Efekty uczenia się przyjęto zgodnie ze standardami kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela dla Praktyki nauczycielskiej psychologiczno-pedagogicznej - śródrocznej i Praktyki zawodowej nauczycielskiej śródrocznej 1 i 2

oraz dla ciągłej Praktyki zawodowej nauczycielskiej w szkole podstawowej.

4. Efekty Praktyki zawodowej psychologiczno-pedagogicznej (B.3.) obejmują:

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

B.3.W1. zadania charakterystyczne dla szkoły podstawowej oraz środowisko, w jakim one działają,

B.3.W2. organizację, statut i plan pracy szkoły podstawowej, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego,

B.3.W3. zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

B.3.U1. wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze,

B.3.U2. wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów,

B.3.U3. wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas,

B.3.U4. wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich,

B.3.U5. zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych,

B.3.U6. analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

B.3.K1. skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy.

5. Efekty Praktyki zawodowej nauczycielskiej dydaktycznej (D.2.) obejmują:

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

D.2.W1. zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę podstawową,

D.2.W2. sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły podstawowej,

D.2.W3. rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole podstawowej.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

D.2.U1. wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej,

D.2.U2. zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć,

D.2.U3. analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania dydaktycznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

D.2.K1. skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych.

6. W ramach praktyk śródrocznych prowadzący nauczyciel akademicki dokonuje weryfikacji efektów uczenia się na podstawie wymogów określonych w sylabusie przedmiotu.
7. Opiekun praktyk ciągłych z ramienia Uczelni dokonuje weryfikacji efektów uczenia się na podstawie: arkusza praktyk oraz oceny Opiekuna z ramienia Szkoły, potwierdzającej odbycie wszystkich godzin praktyk przewidzianych w programie.

IV. Rodzaj, wymiar i miejsce realizacji praktyk zawodowych

1. Praktyki zawodowe, uwzględnione w programie studiów stanowią jego integralną część i odbywają się w powiązaniu z przedmiotami teoretycznymi i metodycznymi.
2. Praktyki zawodowe realizowane są w trakcie roku akademickiego, zgodnie z programem praktyki oraz godzinami pracy instytucji.
3. Praktyki zawodowe realizowane są w łącznym wymiarze 150 godzin, w formie praktyki śródrocznej psychologiczno-pedagogicznej (grupa zajęć B.3.), śródrocznej zawodowej nauczycielskiej dydaktycznej (D.2.) i ciągłej Praktyki zawodowej nauczycielskiej w szkole podstawowej (grupa zajęć D.2.).

4. Praktyka nauczycielska psychologiczno-pedagogiczna – śródroczna (B.3.), w wymiarze 30 godzin i 1 pkt. ECTS, jest realizowana i zaliczana w semestrze 3, w grupie zajęć B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogicznej ma charakter obserwacyjny, polegający na zapoznaniu się studenta z działalnością instytucji, obserwacji metod pracy, poszerzeniu dotychczasowej wiedzy specjalizacyjnej i jej analizie. Treści i wymagania przedmiotowe zawarte są w sylabusie przedmiotu Praktyka nauczycielska psychologiczno-pedagogiczna – śródroczna.
5. Praktyka zawodowa nauczycielska dydaktyczna realizowana jest jako Praktyka zawodowa nauczycielska śródroczna 1, w wymiarze 15 godzin i 1 pkt. ECTS, jest realizowana i zaliczana w semestrze 4 oraz jako Praktyka zawodowa nauczycielska śródroczna 2, w wymiarze 15 godzin i 1 pkt. ECTS, jest realizowana i zaliczana w semestrze 5. Praktyki realizowane są w grupie zajęć D.2. i wchodzi w zakres modułu D. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu. Praktyki mają charakter dydaktyczny, polegający na wykorzystaniu wiedzy pedagogicznej i przedmiotowej do samodzielnego planowania i realizowania pracy wychowawczo-dydaktycznej w szkole podstawowej, a także projektowania i prowadzenia działań wychowawczo-dydaktycznych w szkole. Treści i wymagania przedmiotowe zawarte są w sylabusie przedmiotu Praktyka zawodowa nauczycielska śródroczna 1 i Praktyka zawodowa nauczycielska śródroczna 2.
6. Praktyka ciągła dydaktyczna w szkole podstawowej, w wymiarze 90 godzin (3 tygodnie) i 4 pkt. ECTS, jest realizowana od 4 semestru studiów i zaliczana w semestrze 6. Praktyka realizowana jest w grupie zajęć D.2. i wchodzi w zakres modułu D. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu. Praktyka ma charakter metodyczny, polegający na wykorzystaniu wiedzy pedagogicznej i przedmiotowej do samodzielnego planowania i realizowania pracy wychowawczo-dydaktycznej w szkole podstawowej, a także projektowania i prowadzenia działań wychowawczo-dydaktycznych w szkole.
7. Praktyki zawodowe realizowane są w szkole podstawowej. Umożliwia to uzyskanie efektów uczenia się przewidzianych w programie studiów dla kierunku historia, specjalność Nauczanie historii i promocja dziejów ojczystych.

V. Organizacja praktyk

1. Praktyki realizowane są przez studentów studiów stacjonarnych w wymiarze określonym w programie studiów.
2. Praktyka powinna być zaliczona do końca zajęć dydaktycznych w semestrze lub roku akademickim, z uwzględnieniem terminów określonych przez opiekunów praktyk z uczelni - zgodnie z programem studiów i organizacją roku akademickiego.
3. Opiekun praktyki ze strony Uczelni:
  - a) pozyskuje instytucje do realizacji praktyki, jeżeli student nie zdołał pozyskać jej samodzielnie;
  - b) zatwierdza miejsce odbywania praktyki;
  - c) przeprowadza spotkanie organizacyjne, na którym zapoznaje studentów z Regulaminem i Programem praktyki zawodowej;
  - d) przeprowadza okresowe kontrole przebiegu praktyk;
  - e) współdziała z osobami będącymi opiekunami praktyk w jednostkach przyjmujących studentów na praktyki zawodowe;
  - f) dokonuje weryfikacji efektów uczenia się i zalicza praktykę na podstawie Arkusza praktyki ciągłej (Załącznik 2 do Regulaminu), oceny opiekuna ze strony Instytucji, zawartej w Ocenie praktyki zawodowej (Załącznik 3), przedstawionej dokumentacji i rozmowy ze studentem;
  - g) dokonuje wpisów zaliczenia praktyki w Ocenie praktyki zawodowej (Załącznik 3) i protokołach zaliczeniowych (USOS), które po podpisaniu przekazuje do dziekanatu;
  - h) przekazuje do Działu Organizacji Studiów kopię protokołów zaliczeń praktyk w celu naliczenia wynagrodzenia (Regulamin praktyki zawodowej § 6 pkt. 4).
4. Instytucja jako organizator praktyk:
  - a) zatwierdza możliwość i zapewnia warunki odbycia praktyk w reprezentowanej instytucji;
  - b) wyznacza opiekunów praktyk;
  - c) organizuje praktykę zgodnie z Programem praktyki zawodowej;
  - d) sprawuje nadzór nad właściwym wykonywaniem przez studenta czynności zgodnych z częścią lub całością programu praktyki zawodowej;
  - e) dokonuje wpisu potwierdzającego odbycie praktyki w Arkuszu i Ocenie praktyki ciągłej studenta.
5. Opiekun praktyki ze strony Instytucji:

- a) zapoznaje studentów z obowiązującym w instytucji regulaminem pracy, przepisami o bezpieczeństwie i higienie pracy oraz ochronie tajemnicy państwowej i służbowej;
- b) zapewnia studentom odpowiednie stanowiska pracy i udostępnia materiały dotyczące funkcjonowania instytucji – niezbędne do odbycia praktyk zgodnie z jej programem i wymogami instytucji;
- c) kontroluje zgodność przebiegu praktyk z Programem praktyki zawodowej;
- d) zatwierdza studenckie – indywidualne plany odbycia praktyk;
- e) nadzoruje wykonanie powierzanych studentowi zadań;
- f) ocenia przebieg praktyki i pracę studenta (opisowo i w skali określonej w Ocenie praktyki ciągłej);
- g) dokonuje wpisów w Arkuszu praktyki ciągłej;

6. Student odbywający praktyki zawodowe zobowiązany jest do:

- a) uczestnictwa w zebraniu organizacyjnym z opiekunem praktyki z ramienia uczelni;
- b) zapoznania się z Regulaminem praktyki zawodowej;
- c) zapoznania się z Programem praktyki zawodowej i przedstawienia go w instytucji;
- d) pozyskania instytucji, w której będzie realizowana praktyka (w porozumieniu z opiekunem praktyki z uczelni);
- e) wykonywania zadań stawianych przez opiekuna praktyki;
- f) systematycznego dokumentowania przebiegu praktyki i gromadzenia dokumentacji wymaganej do zaliczenia praktyki;
- g) stosowania się do poleceń kierownictwa instytucji i przestrzegania obowiązującego w placówce regulaminu pracy;
- h) posiadania ubezpieczeń od następstw nieszczęśliwych wypadków i ważnych badań lekarskich wymaganych przez instytucję;
- i) pobrania i wydrukowania ze strony internetowej Instytutu Historii dokumentów, niezbędnych do realizacji praktyki zawodowej: Regulaminu praktyki zawodowej wraz z załącznikami.

VI. Harmonogram i przebieg praktyki ciągłej w szkole podstawowej

1. Student zobowiązany jest do odbycia łącznie 90 godzin praktyki ciągłej w szkole podstawowej realizowanej indywidualnie.

2. Harmonogram praktyki ciągłej w szkole podstawowej obejmuje:

a) zapoznanie ze specyfiką placówki, dokumentacją pracy dydaktycznej i wychowawczej oraz organizacją i funkcjonowaniem szkoły (student przeznacz 2 godziny, potwierdzone zapisem w dokumentacji i podpisem opiekuna praktyki z ramienia placówki).

b) realizację treści praktyki poprzez uczestniczenie w każdej z klas:

- w klasie IV – obserwowanie i prowadzenie lekcji,
- w klasie V – obserwowanie i prowadzenie lekcji,
- w klasie VI – obserwowanie i prowadzenie lekcji,
- w klasie VII – obserwowanie i prowadzenie lekcji,
- w klasie VIII – obserwowanie i prowadzenie lekcji,

Studenci obserwują i prowadzą lekcje pod kierunkiem nauczyciela danej klasy (po 15 godzin w każdej klasie). Obserwują 25 godzin lekcji historii, po 5 godzin w każdej klasie. Ponadto studenta obowiązuje przeprowadzenie 50 godzin – po 10 godzin w każdej klasie. Do wszystkich lekcji, zarówno obserwowanych, jak i prowadzonych, studenci przygotowują opisy w Arkuszu praktyki ciągłej i załączają scenariusze lekcji prowadzonych w oparciu o wskazówki nauczycieli. Scenariusz zatwierdza nauczyciel na dzień przed terminem prowadzenia.

3. W trakcie realizacji praktyki ciągłej studenta obowiązuje również przeznaczenie 13 godzin na realizację zadań z zakresu:

- a) asystowania przy tworzeniu dokumentacji szkolnej – nauka tworzenia planów pracy dydaktycznej, planu rocznego, obserwacja planowania pracy z uczniami, w tym z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, itd.
- b) asystowania przy prowadzeniu dziennika, arkuszy obserwacji uczniów;
- c) uczestniczenia w zebraniu z rodzicami i posiedzeniach rady pedagogicznej (po wyrażeniu zgody przez Dyрекcję Placówki),
- d) udział w zajęciach dodatkowych;
- e) udział w organizacji wycieczki, spotkań, itp.
- f) udział w organizacji uroczystości.

VIII. Zaliczenie praktyk

1. Zaliczenie przez studenta praktyk przewidzianych programem studiów w danym roku akademickim jest wymagane do zaliczenia roku.
2. Student, który z uzasadnionych przyczyn nie odbył praktyk w terminie przewidzianym planem studiów, może złożyć wniosek do Dziekana z prośbą o odbycie jej w innym terminie, nie kolidującym z zajęciami wynikającymi z planu studiów.
3. Zaliczenie praktyki przez opiekuna praktyki z ramienia Uczelni następuje po przedłożeniu przez studenta pełnej dokumentacji potwierdzającej realizację praktyki zawodowej zgodnej z przyjętymi sposobami weryfikacji efektów uczenia się.
4. Zaliczenia praktyki dokonuje opiekun z ramienia Uczelni biorąc pod uwagę następujące kryteria:
  - ogólną ocenę z przebiegu praktyki wystawioną przez opiekuna z ramienia placówki,
  - przebieg praktyki i potwierdzone podpisami opiekuna w placówce zadania realizowane w czasie praktyki,
  - merytoryczną zawartość dokumentacji,
  - kompletność, spójność i estetykę dokumentacji.
8. Zaliczenie praktyki następuje do końca wyznaczonego semestru studiów. Nieuzyskanie zaliczenia praktyki lub jej nieodbycie z winy studenta jest równoznaczne z niezaliczeniem przedmiotu.
9. Po uzyskaniu zaliczenia Arkusz praktyki ciągłej i Ocena praktyki ciągłej zostaje przekazana do dziekanatu do teczki osobowej studenta.

IX. Przepisy końcowe

1. Student w czasie odbywania praktyki zawodowej zobowiązany jest do wykonywania powierzonych mu zadań w Instytucji przyjmującej.
2. W trakcie odbywania praktyki zawodowej oraz po jej zakończeniu, student ma obowiązek zachowania poufności informacji wskazanych przez Instytucję przyjmującą.
3. Student zobowiązany jest do godnego reprezentowania Uczelni i kierunku studiów.
4. W razie choroby student niezwłocznie powiadamia opiekuna praktyki w Instytucji przyjmującej i opiekuna w Uczelni.